

LIFE ForOpenForests

LIFE NAT/GR/1014 ForOpenForests

Διατήρηση Δασών και Δασικών Ανοιγμάτων Προτεραιότητας
στον Εθνικό Δρυμό Οίτης και στο Όρος Καλλίδρομο της
Στερεάς Ελλάδας

Δρ. Γεώργιος Καρέτσος

Ε.Ε.Π.Φ.

Ε.Κ.Π.Α

ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ»
ΙΜΔΟ

ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ

Περιφέρεια
Στερεάς Ελλάδας

Το έργο συγχρηματοδοτείται
από το χρηματοδοτικό μέσο
LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δυο λόγια για το πρόγραμμα

Βασικός στόχος: ήταν η διατήρηση των δασικών ανοιγμάτων

Δευτερεύοντες στόχοι: η διαμόρφωση προδιαγραφών διατήρησης των οικοτόπων προτεραιότητας και των ειδών προτεραιότητας με τα αντίστοιχα πρωτόκολλα παρακολούθησης και παραγωγή νομικών κειμένων

Σήμερα θα παρουσιαστούν δύο βασικοί τομείς του προγράμματος

- 1. Αποτύπωση της κατάστασης και αποκατάσταση των δασών Αρκεύθου στην Οίτη (9560*)**
- 2. Διαχείριση της βόσκησης και απομάκρυνση της ξυλώδους βλάστησης για την αποκατάσταση των εποχικών λιμνίων (3170*) και ορεινών λιβαδιών (6210*, 6230*) και στα δύο όρη**

Αποτύπωση της κατάστασης και αποκατάσταση των δασών Αρκεύθου στην Οίτη (Σχηματισμοί *Juniperus foetidissima*)

- Λεπτομερής καταγραφή και χαρτογράφηση των πληθυσμών
- Ύψος δένδρων
- Διάμετρος κορμού
- Σχέση ύψους διαμέτρου
- Σχέση ηλικίας διαμέτρου
- Τάση ανάπτυξης πολυκόρυφων κλώνων
- Αναλογία αρσενικών θηλυκών ατόμων
- Κατανομή στροβίλων σε κλάδους
- Εκτίμηση αναπαραγωγικού δυναμικού (αριθμοί σπερμάτων, φυτρωτικότητα)
- Φυτοκοινωνιολογική έρευνα
- Εκτίμηση κινδύνου

Αποτύπωση της κατάστασης και αποκατάσταση των δασών Αρκεύθου στην Οίτη (Σχηματισμοί *Juniperus foetidissima*) Διαπιστώσεις

- Έχουν μεγάλη χωρική διασπορά
- Δέχονται πιέσεις από παράνομες υλοτομίες
- Εμφανίζουν διαφορετικά χαρακτηριστικά ως προς την κατάσταση της φυσικής αναγέννησης, το αναπαραγωγικό δυναμικό, την ηλικιακή σύνθεση κ.λπ.)
- Τα *Juniperus* διεθνώς παρουσιάζουν προβλήματα στην αναγέννησή τους
- Δεν γνωρίζουμε με λεπτομέρειες τη φυσιολογία τους και χρήζουν περαιτέρω μελέτης
- Στη χώρα μας και αλλού λειτουργούν ως προδασικοί σχηματισμοί
- Ο χρόνος επανάκαμψης του αρχικού δάσους είναι εξαιρετικά μεγάλος

Αποτύπωση της κατάστασης και αποκατάσταση των δασών Αρκεύθου στην Οίτη (Σχηματισμοί *Juniperus foetidissima*) Διαπιστώσεις

- Θα πρέπει να δεχτούμε ότι είναι «ψευδο-κλιμακικές»
- Δεν έχουν σταθερή χλωριδική ακολουθία (δάνειο γειτονικών)
- Ευνοήθηκαν στο παρελθόν από τον άνθρωπο (πυρκαγιές, βοσκή, υλοτομίες)
- Κλιμακικές ίσως πρέπει να θεωρηθούν οι ακραίες συστάδες αυχμηρών επικλινών περιοχών
- Είναι σπουδαία είδη, μακρόβια, λιτοδίαιτα, ασαπή, φαρμακευτικά
- Στην Οίτη και αλλού περιορίζονται λόγω της επεκτασιμότητας της ελάτης
- Διαθέτουν περιορισμένη τράπεζα σπερμάτων και δυσκολία στη φύτευση

Άξονες δράσεων επέμβασης και προστασίας:

Άξονας 1. Προστασία των υφιστάμενων πληθυσμών

Άξονας 2. Δράσεις εμπλουτισμού σε επιλεγμένες υφιστάμενες θέσεις

Άξονας 3. Δράσεις περιορισμού του επεκτατισμού της ελάτης.

Άξονας 4. Παρακολούθηση-Monitoring.

Άξονας 5. Τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων

Άξονας 6. Συνεργασία με άλλα παρόμοια προγράμματα

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

ΜΟΝΟΙΚΟ Ή ΔΙΟΙΚΟ ΕΩΣ 10-15 μ.

ΑΡΡΕΝΑ ΑΝΘΗ ΚΙΤΡΙΝΑ - ΘΗΛΕΑ ΠΡΑΣΙΝΑ

ΣΤΡΟΒΙΛΟΙ 6-10 ΧΙΛ. ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΜΕ ΕΠΙΧΡΗΣΜΑ

ΩΡΙΜΟΙ ΕΡΥΘΟΚΑΣΤΑΝΟΙ (ΔΙΕΤΕΙΣ)

ΣΠΕΡΜΑΤΑ 1-3 (-5)

ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΕΝΔΡΩΝ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΜΙΚΤΕΣ ΣΥΣΤΑΔΕΣ

ΕΝΤΟΝΗ ΚΛΑΔΟΒΡΙΘΕΙΑ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΜΙΚΤΕΣ ΣΥΣΤΑΔΕΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΠΙΕΣΕΙΣ

ΜΟΡΦΗ (ΔΟΜΗ) ΣΥΣΤΑΔΩΝ

- ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΥΜΠΑΓΕΙΣ ΣΥΣΤΑΔΕΣ ΣΕ ΚΥΛΛΗΝΗ (ΖΗΡΙΑ) ΚΑΙ ΠΑΡΝΑΣΣΟ
- ΑΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΒΟΡΕΙΟΤΕΡΑ ΣΕ ΜΙΞΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ ΕΛΑΤΗ ΚΑΙ ΦΥΛΛΟΒΟΛΑ, ΑΝΩΤΕΡΑ ΔΑΣΟΟΡΙΑ ΚΑΙ ΒΡΑΧΩΔΗ (ΑΥΧΜΗΡΑ) ΤΜΗΜΑΤΑ (ΚΟΡΥΦΕΣ)
- ΓΗΡΑΙΑ ΔΕΝΔΡΑ, ΣΥΓΚΟΜΩΣΗ <60%, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ (ΕΛΛΕΙΨΗ ΝΕΑΡΩΝ ΑΤΟΜΩΝ)
- ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΠΙΕΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΑΤΗ

Εικόνα 9: Δείγμα τρυπανιδίου (πάνω) και διαδικασία εξαγωγής τρυπανιδίου από μεγάλης ηλικίας δένδρο στην περιοχή Φακίτσα(Γ. Μάντακας, Σεπτέμβριος 2014).

Αποκατάσταση των δασών Αρκεύθου στην Οίτη-Δράση C5 LIFE ForOpenForests

Άξονας 2. Δράσεις εμπλουτισμού υφιστάμενων θέσεων

Μεταφορά και εγκατάσταση φυτών

Αγενής πολλαπλασιασμός

Μεταφορά φυτών *J. foetidissima* και παραμονή στη Ιερά Μονή Αγάθωνος

Διάνοιξη λάκκων

Μεταφορά φυτών

φυτεύσεις

Καλώς Ήρθατε στους ΜΑΛΟΚΕΔΡΟΥΣ της ΟΙΤΗΣ

ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ
ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ
ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

LIFE11 NAT/GR/1014 "ForOpenForests"
Με τη συμβολή του χρηματοδοτικού εργαλείου LIFE της
Ευρωπαϊκής Επιτροπής

1. Διαχείριση της βόσκησης και απομάκρυνση της ξυλώδους βλάστησης για την αποκατάσταση των εποχικών λιμνίων (3170*) και ορεινών λιβαδιών (6210*, 6230*) και στα δύο όρη

- Τι μας οδήγησε προς αυτή την κατεύθυνση
- Κλείσιμο ανοιγμάτων δασών (πτώση έντασης βόσκησης - Καλλίδρομο και απαγορεύσεις βόσκησης – Οίτη)
- Σχέδιο δράσης εκτίμησης της υφιστάμενης κατάστασης

2. Διαχείριση της βόσκησης και απομάκρυνση της ξυλώδους βλάστησης για την αποκατάσταση των εποχικών λιμνίων (3170*) και ορεινών λιβαδιών (6210*, 6230*) και στα δύο όρη (Εξωτερικός συνεργάτης Βασ. Παπαναστάσης και λιβαδοπόνοι από το ΑΠΘ)

- **Τοποθέτηση κλωβών και στα δύο όρη**
- **Εκτίμηση βιομάζας**
- **Ακριβής αποτύπωση σύνθεσης της λιβαδικής βλάστησης και των λιμνίων**
- **Τοποθέτηση περιλαιμίων μέτρησης συνηθειών αγελάδων**
- **Εκτίμηση μετακινήσεων και στάσεων ζώων**

3. Διαχείριση της βόσκησης και απομάκρυνση της ξυλώδους βλάστησης για την αποκατάσταση των εποχικών λιμνίων (3170*) και ορεινών λιβαδιών (6210*, 6230*) και στα δύο όρη
Δράσεις αποκατάστασης

- Καύση θάμνων στη θέση "Λιβαδιές" και Αλύκαινα (Οίτη)
- Αφαίρεση (θέρισμα) βιομάζας (κοφτολίβαδα)
- Κοπή θάμνων και αφαίρεση ανεπιθύμητων ειδών (Καλλίδρομο)
- Ενημέρωση βοσκών και στις δύο περιοχές

Πραγματοποιήθηκε καύση θάμνων στη θέση "Λιβαδιές" σε έκταση 3Ha

FOROPENFORESTS

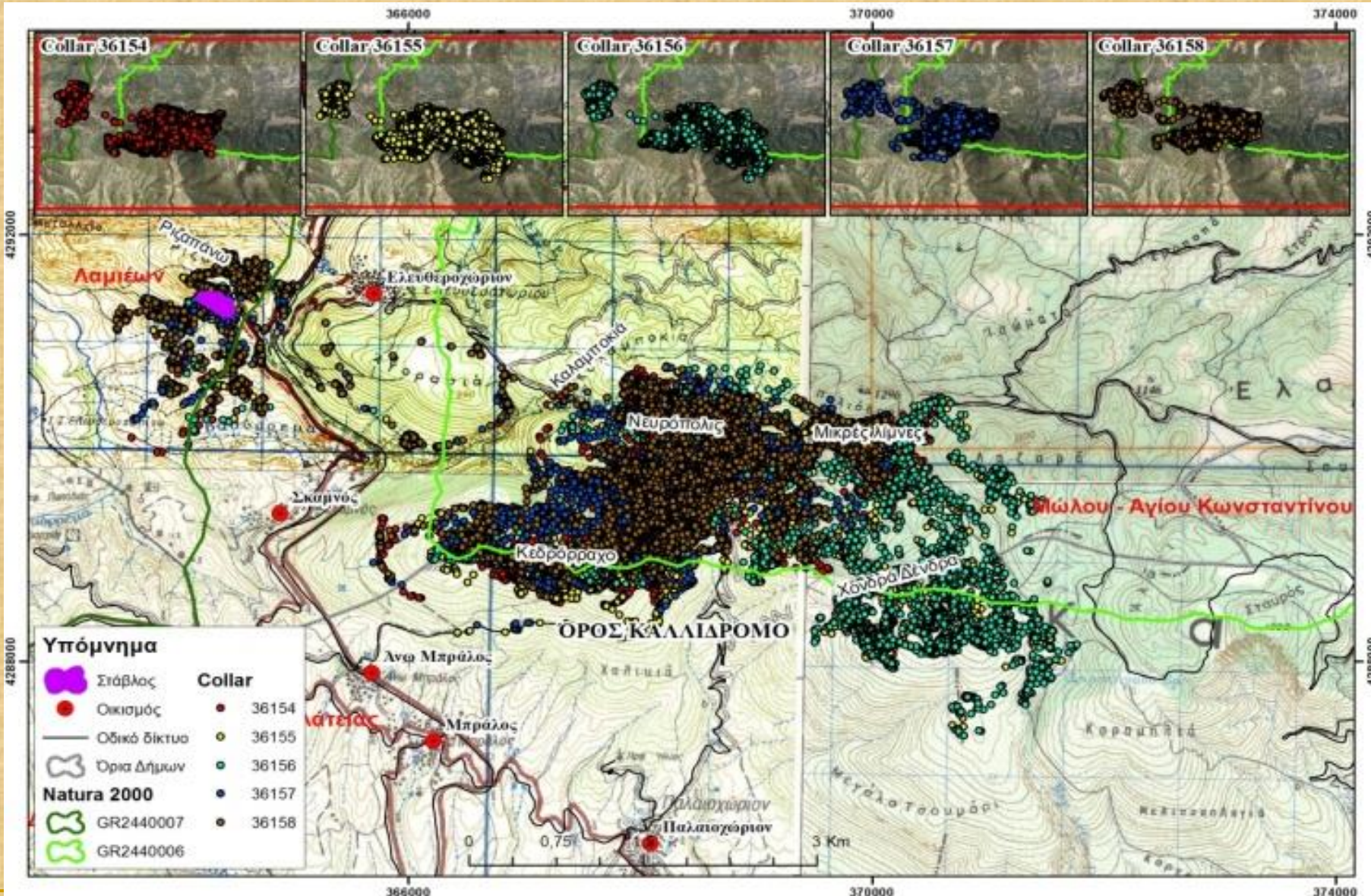
Συλλογή βιομάζας στη θέση Α' στη "Νευρόπολη"

Μία από τις δύο αγελάδες με περιλαίμιο, που μόλις έχει προσαρμοστεί.

Σημειακή διασπορά ζώων

FOROPENFORESTS

ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Τα επιστημονικά συμπεράσματα των δράσεων πρέπει να ενσωματωθούν στα προεδρικά διατάγματα των ΠΠ
- Η Δασική Υπηρεσία πρέπει να τα ενσωματώσει στα σχέδια διαχείρισης
- Αναθεώρηση των απόψεων πλήρους απαγόρευσης της βοσκής σε ΠΠ
- Να επιτρέπεται το ελεγχόμενο πυρ για δράσης προστασίας και διατήρησης

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

- Ποιος θα αναλάβει την παρακολούθηση;
- Τα Δασαρχεία με την σημερινή δομή θα μπορούσαν να αναλάβουν δράσεις διατήρησης και αποκατάστασης;
- Οι Φορείς Διαχείρισης είναι πρόθυμοι αλλά δεν έχουν αρμοδιότητες εφαρμογής πλην της παρακολούθησης
- Πως θα επιλυθεί αυτό το ζήτημα;

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ
